

Nummar 17.
17ad jakkegærdde.

Korsfjord'ast:
15ad SEPTEMBER 1915.

Redaktøra:
OLE A. ANDERSEN.

Ibmel juolggeluoddak luondorikast.

Gosa mi jorggalap ječamek daid gæsse hærvas beivid, oaidnep mi Ibmel imašlaš duojaldagaid. Juokke šaddo ædnam alde, juokke ucca rašas muittala, atte „Ibmel læ rakisvuotta.“

Son sadde arve, son sadde bæivadaga, son bigja juokke dinga su sagjasis, gosa buoremusat heive. Gæča dam buok uccemus hærvvarase, man čabbes dat læ, dat læ ožžom oanekaš ucca juolgačid; dastgo dat læ mendo fines cægget allaget dalkkai ja biggi. Ja buok dak alla njulggis muorak, dak čujotek buokak bajas guvllui — bajas su vuostai, gutte læ sivnedam sin — son gutte juokke gida garvota sin čabba odđa biktasid sisa. Son gutte læ addam sigjidi ruottasid — i dušše gidde-tam luovos ædnami, nuft gidda atte dak sattek cægget garra stoarmast.

Ja gula smavva loddáčid. Maid huksijek si? Juo, gittos Ib-meli gæse ja bæivača oudast, git-tos Ibmeli, go mi sattep girddek, mi sattep vagjolet gosa dattop, dokko gost lieggasemus læ. Olles bæive avvodek si Ibmeli gud-nen. Si læk dak vuostamužak iddedest ja maņemužak ækkedest.

Maid dakkek olbmuk? Avvodek go si Ibmeli gudnen? — Lægo dat mist dat vuostamuš iddedest ja maņemuš ækkedest? Muitepgo mi juokke idded rokkadal-

lat Ibmel læt min mielde ja burist-sivnedet bæive bargo — muitepgo mi juokke ækked gittet Ib-mela bæive oudast, dærvasvuoda oudast, borramušast ja jukkamušast ja buok æra burid oudast, maid Ibmel su armostes adda migjidi? Loddek mak čužžok min vuolebust, dakkek dam. Mutto man ædnag olbmuk æi gavdnu, mak æi goassege roakkot sin gie-daidæsek gittem varas Ib-mela. Ja læpgo mi dam uccemus gier-rag sullasaža ædnam alde dutta-vašvuodast daina sajin maid mi læp ožžom? Fuobmašapgo mi, atte Ibmel oaidna buoremusat, gosa mi heivep go mi ječa? Fuob-mašapgo mi, atte muttomak fert-tijek barggat daina smaveb ja fuobmašmættom sajin.

Dam siste læ čikkujuvvum dat stuóresvuotta, atte barggat alma ječai rame ja gudnetaga. Læpgo mi muoraid sullasažak gid-detuvvum baktai? sattepgo mi cævccet, go stoarmak mannek min ællem gæino bagjel? Dabe læ nuft ollo stoarmas aigek — mai-dai migjidi nuoraidi. Dat læ un-kas, atte i læk vuoddoduvvum dasa mi doalla. Vare mi lifčimek nuft vuoddoduvvum atte mi olle-šeimek dam čilggis agjagi, mi golgga havte čada, nuft atte gæ-se goikko i dagaši maidege het-tetusaid min ællema særvvevutti; mutto atte mi Ibmel stuora oavd-dodagok lifčimek laddasak ja šad-dolažak, go son boatta son gutte boattet galgga.

Johan Eide,
Korsfjorden.

Jaskad ja javotæbme.

„Jaskad ja javotæbme“ min bargostæmek ærai særvest, æi gæččælet „geččujuvvut æra olb-muin.“

*

„Jaskad“ dai hærvas dimoid siste Jesusin „hærvvasendakku-jume vare alde“.

*

„Javotæbme“ dam bavčaslaš ja atteštusa gæino diti, mi doalvo min lagaba Ib-mela.

*

„Javotæbme“ dai hæjosolb-muid diti, maid Ibmel ovta aige dikta doarredet min ja vela gæs-set min duobmo stuolo oudi.

*

„Jaskad“, go mi ferttep biet-talet buok, mi læ migjidi rakis ja lakka.

*

„Javotæme“ joavddelas ga-čaldagaid diti min ječamek siste ja ærain Ibmel čilgosvuodaid diti gačaldagaid, maid aivestassi dat Bassevuoiņa satta vastedet, ja mak æska galggek oazžot sin vas-tadusasek, go „dat baitte iddedes guovsonaste“ bagjana.

*

„Jaskadak“, go min mielde-oabbak ja vieljak dubmijægje njuokčamin fadostet laittema ja dam riftesmættom spiča min bag-jel, erinoamačet vuoiņalaš bælest.

*

„Jaskadak“, go mi dakkap buore ja balvvalap sin, gæk læk bahas min vuostai dakkam

*

„Javotæmek,“ go olbmuk jorgguk ja boastot dulkkujuk min sanid.

*

„Jaskadak ja jaskadak,“ go Hærra gočču min aleb gudnai.

Madavarjagest.

Hr. redaktør!

Dal mon bivdam saje dam moadde sadnai „Nuorttanastai.“

Dal mon oppeti muittajim dam min blade viddedæme harrai, go dast i gullu go rafhe. Mi jær-rap, atte mi dasa læ sivvan go i dast boattam mikkege dam viddedæme harrai? Dat oidnujuvvu, atte i læk tinim hallo. Mist læ doavvo nokkam dam blade viddedæme harrai, ja mon jurdašam doallek maidai uccanek. Æp mi riema duššid barggat. Ige læk maidai avkke, jos doallek dollekege „Nuorttanaste“, go dat i boade go okti manost, ja muttomin i boade mano gæčestge. Im dušše mon nimmor daina go dat javkka nuft gukka, mutto dak læk ollo gæk maidai dagjik dam sœmma.

Ja vela dat læ mu oaiveld, atte dal galgaši bladde olgusboat-tet juokke vakko. Æp mi læk gielddam blade maksim oudast, maksus maid mavsiš, satte mi oažžop nuft, atte dat boadaši juokke vakko olgus nuftgo ječa bladek bottek.

Ja mon datom, hr. redaktør O. Andersen, atte don lifčik nuft buorre, atte vastedifčik; dastgo mi halidep diettet, atte lægo dat vejolaš, atte bladde sturuši, atte dalle mi diettep juo hættet erit jurdašæmen ja doavvomest. Gæččalekop mi dam ollašuttet! Ollo lifči muittalæmest, mutto uccan læ hallo. Ællet dærvvam buok blade doallek gukken ja lakka!

M. Mikkelsen.

Stoango, 9ad september 1915.

Nubbe brævva dam sœmma ašše birra.

Okta namatæbme čalla:

Dal mon oidnim dam ođđa blade alde maņemuš poasta bokte dam viddedæme birra læ čal-lum ollo. Dal mon maidai hali-dam čallet vebaš dam viddedæme harrai. Mutto i olmuš darbaš dam-diti čallet, atte šadda dat viddedæbme manenge, vaiko vela olbmuk čalašegje ja falašegje vaiko man ædnag, mutto i šadda mikkege daina viddedemin. Ja vela šadda javkkat nuft hirbmad guk-kis aige — njelji ja vidai vakkoi ouddalgo oažžo maidegen bladid. Gal mon oainam dam, atte man-gas čallet dasa viddedæme birra; mutto i šadda. Mon savam vakko bladde ja maksit kontingenta vaiko dat mavsaši 4 kruvna. I dat heive nuft moft dal læ. Olbmuk ferttijek vuorddet hirbmos gukkis aige ouddalgo oažžo maidege bladid. Dal viddedeket dam!

*

Vastadus blade viddedæme birra maņeb numwarest.

Redaktøra.

Guovddagæinost.

Mon bivdam dam moadde saine bigjat „Nuorttanastai“.

Mon læm dal æskalaje boat-tam sardnedam ræisost, ja læm mannam birra buok Guovddagæino mæccedaloid. Buok olbmuk læk hui mielastæsek gulddalam mu sarnid. Dat læi gal jura lajo aigge; mutto i daddeke læm oktage, gutte dajai dam, atte i son asta dal gulddalet du sarne. Muttom sajin gal bivdde, atte imgo vuor-daši ækkedi daihe iddedi

Ovta dalost mon oidnim dam dološ viero: Dast legje guokte mana, nieidda ja bardne, mon gullim dam mana guokta alo go borrhaba, de soai gitteba hui čab-bat sikke Ibmeta ja vanhemid. Mon diedam dam, atte vanhemak galle læba air æppeosko siste; mutto dat læi mu mielast hui čabbat oaidnet, go soai manaid oapestæva kristalaš virroi. — —

Ja go mon legjim mannam buok daina doaresbælde daloin, de mon mannim poasta mielde 6

mila vuolas dædno raige, ja mon sukkim maidai nubbe vuoro, ige must læm dæddo æmbogo 6—7 kilo arvo. Ja goggo læi bære coages guoikka, de mon daggo mannim gaddai ja vazzim; mutto poastasuvdde dat sidai goitge 2 kruvna dam guda milast. — — Æi lave galle ječa poastaolbmak valddet maidege daggar olbmust, mi sugada nubbe vuoro.

Dærvuodak must buok blade lokkedi.

Nils Thuresen Thure,
Mace.

Namates bittak.

Redaktøra vuostaivaldda dav-ja namates brævaid duom dam aše daihe duom dam persovna birra. Go mi æp dovda daid ašid daihe persovnaid birra maidege ja go brævvačalle i læk duostam namas almotet juobe redaktøraige de gavdnap mi buoremussan, atte i almotet daggar čallagid dade æmbo. Buok æra bladek gaibbedek dam, ja dam sœmma dakkap mige. Blade ala i bigjujuvvu nama, jos i dattujuvvu; mutto dušše redaktøra berre dam diettet.

Ale bala goassege namad almotæmest, dastgo dat čajeta du gudnalašvuoda.

Redaktøra.

Hæjos kristalašvuotta.

Okta namates sisasaddijægje čalla ovta ako birra muttom Sameædnam vuonast, gutte dalvveg læi šaddam nana kristalažžan, dain have go sard-neolbmak jotte dobbe sin vuonast. Ja go dak manne, de šaddai fast sœmma lagan: olmuiguim bælkka ja soaibma ja garota juokke ovta, vaiko i læk maidege barggam su vuostai. Son garot vigites olbmuid. Dat orru mu mielast buok fastemus lake. Mon læm gullam ovta olbinust dam birra. Son læi hirbmastuvvam, go dat belki ja soaimai buok maid læš gavdnam. (Su nama mi æp namat dast. Red.)

Mon læm visses dam ala, atte go sardneolbmak alggek jottet, de su bælkko læ nokkam ja de šadda fast nana kristalažžan dam have go sard-neolbmak jottek dabe min vuonast. Gal dat læ hirbmos gullat moft olbmuk fillijek daid sardneolbmaid, go

dakkek ječasek kristalažžan. Äigo dieđe, mi dat læ?

Sardnedægje Furevika,

gutte galgai farrit Guovddageinoi assam varast, læ dam jurddaga ferttim erithæittet, go su akka læ šaddam buocas ja nuft fertte oarjas suina farrit.

Furevika læi ožžom sami ja Sameædnam rakisen, ja moras mielain son dam guodda. Ibmel lagedifci nuft, atte su akka farga dervasmuvaši ja atte soai fast farga boadašæiga Sameædnami.

Mi dulkkop ædnag ustebid vaimo savaldaga go cælkkep Stavanger mišson ustebidi: Lagedepet ainas nuft, atte Furevika fast farga bæssa boattet su rakis samides lusa!

Sorbminim.

Darogiel blađek muittalek dam issoris saga, atte Nils Mikkelsen Logje Guovddagæinost læ sorbminim su vuopas Reisen duoddarest.

Soai læiga garremin ja šaddaiga naggoi. Logje časki muorain su vuopas čielge ja niske bagjel. Vuoppa jamalgi ja oroi nuft 3 jandur. De jami son.

Sorbmijubme daptuvai lavoi lakka duoddarest. Go sorbmijægje læi dakkam su dagos, battari son sisa duoddari mielde, ja mannel i læk oktage su gavdnam. Su bæna čuovoi su, mutto læ mannel maccam ruoktot sidi. Dat datto arvvadattet, celkkek samek, atte sorbmijægje læ oanedan su beivides.

Dam sorbmijuvvum lika læ sad-dijuvvum Tromsai »iskam« varas.

Dat sorbmijægje læ oudalge gaddetuvvum valddam læga ovta olbmast Ræisost; mutto dalle i læm vejolaš skappot duodastusa.

Dast oaidnep mi garrimjukka-muša duojaldaga. Igo juokkehaš dast berreši ballat?

Muota

læ daid beivid čajetam su vilggis ivnes minge guovlust. Oarjen læ muttom baikin muottam gidda mærragad-dai. Mutto damditi daidda šaddat buorre ja gukkis čakča. Arra muota varrečokkain galgga læt mærgan buorre čakči.

Valga aigge.

Stuoradigge valga lakkana dal jotteles lavkiguim, ja nominationmøtak dollujuvvujek mietta min ædnama. Juokkehaš falla su galvos ja manga buorre lobe loppeduvvujek, jos duot ja dat boatta stuoradiggai.

Raðditus vaiddala oudeb valga, erinoamačet Ousta-Sameædnam valga. Dat nævvo, atte olbmuk berrijek læt varrogasa valljim agitationain ja æi adnek »agentaid.«

Juokke jierbme olmuš berre ješ diettet alma nubbe oalgotusa taga, gæn ala son galgga stemmit, ja gutte dam i diđeš, i son berre stemmitge.

Buovdderudaid

aiggo tuiskalaš rakadešgoattet sæstem varas nikkela ja væike. Na, gal tuiska čursa dalle losso.

Dynamita bivddek

læ dal alggam oažžot sin burist ansašuvvum balkasek. Gieskad læ moadde šoita fatetallam politiast. Nuft læ Johan Olsen Sletnes šoita vimag fatetallam ja gidda valddum politiain.

Okta Ibestadšoita læ maidai gid-danam ja læmaš juo meddomsrettest. Duobmo čuojai 500 kr. sakkko — daike 40 bæive rangaštus ja 3500 kr. statakassi. Gal dat juo læ obba rangaštus abe bagjelduolbmedi.

„Mi æp læk mærrarievvarak.“

Kjøbenhavnast muittaluvvu, atte okta tuiska bivddedampa »Gudrun« gieskad buvti su buocce stivramannes gaddai. Matke alde læi dat Davvemærast dæivvam ovta engels flaata, mi orostatti dam dampa. Bivddedampa kepteina algi dallanaga rakkanet mannat vadnasidi, juogadi hægga-boakkanid j. n. v.

Go engels olbmak botte dampi ja algge baparid iskat, šadde si dæivat kapteina, gutte anoi atte mand-skapa oažoi valddet nokka biktasid mielde ja atte mannat vadnasidi.

Engels olbmaid vastadus læi onekas ja čuojai naft: »Valde obba dampa mieldeg, æp mi læk mærrarievvarak!«

Salled

læ dal javkam dabe Altavuonain. I æra guovloinge bægge favdnadet.

Maidai manaivanhem.

Lebesby skuvlastivra mætast gies-

kad ouddanbijai formanne ovta čallim-girje, maid socialista Vilhelm Lund, Skjøtningbergast, læi rakadam su manaidasas ouddačallagiguim skuvlaad-nui.

Dak ouddačallagak čugje naft:

»Hr. Storsnyter Nissen, H. fest. Hr. Kranglefandt, Bergen. Okta soat-tehalo bappa læ verreb go okta koar-taspælle ja okta jukke. Socialdemo-kratiet datto eritskappot soađe, mutto høire ja venstre datto bajasdoalatet soađe ja soatterakkanusaid agalaš aig-gai.«

Čallimgirje læi mæsta olgusčallu-juvvum.

Skuvlastivra valdi čuovvovaš šiet-tatusa: »Girje giddabigjujuvvu.«

Politika vai mi?

Daro Amerika linja læ fast oas-tam ovta ođđa stuora dampa, 8000 tons, Grækenlandast erit. Dat læ ož-žoin nama »Lyngenfjord.« Nuft læ dal dam linjast sikke »Tanafjord« ja »Lyngenfjord.«

Gal daid skipaid daidda tuiska-laš sæstet bodnai baččemest.

Bagjelmæralaš guollehadde

galgga dal læt Englandast, nuftgo maidai Tuiskalandast galgga læt alla salledhadde. Galgga soattefamoidi bor-ramuš.

Gæččali battaret.

Fast læ okta tuiska soaldak gæč-čalam battaret dam tuiska soattedam-past, mi Troandemest vælla. Äi oru tuiskalažak loaktemen aige Norga fanggavuodast. Mutto gal dača soal-dak dam i luottam. Son orostatti su luovos skuotain.

Ođđa girje.

Amtsskolebestyrer Reiersen Čac-cesullust (ouddalaš Dæno lukkar) læ dal olgusaddam ovta ođđa darogiel girje skuvla jodo birra 1814—1914 ragjai. Dat girje muittala skuvla oud-danæme birra dam vassam čuottejage sisa. Girje læ darogilli, dast læ mai-dai govak ja galgga læt hui suottasis girje. Dat girje ožžujuvvu buok gir-jehandalin.

Boacodoallo min ædnamest

manna oudastguvllui. Norga boccuid lokko læ dal 150,000, daina læ 100,000 Sameædnamest. Dačak — æi samek oigaduššek madden dal 25,000 boccu.

Bocubiergost læ dal nuft buorre hadde, atte dal vurddjuvvu stuora vuolasnjuovvam.

Duollosisaboadoċok

august manost legje ollo stuorab go vuostas soattemanost dibma. Dam jage læi sisaboatto august manost kr. 3,136,347 ja dibma 1,519,345 sæmma manost — dam vuostas soattemanost, ja 2,952,847 august 1913.

Dam 12 mano sisa, mak nokene gasko august, legje duollosisaboadoċok 57,338,361, sæmma aige sisa dibma 55,265,784 ja 1913 45;589,893.

Mailme-soatte.

Oudeb avisak čajetegje, atte rafhearvvaladdam læi smavvaset alggam soatte famoid gaskast, erinoamačet læi president Wilson doaimas daina. Mut to i oro rafhe likkostuvvamen dam soadest. Aido go dat rafhe arvvaladdam læi alggam, de bači.

Tuiskalaš

ovta Amerika linja dampain „Hesperian“ bodnai, man gæčeld dušše 13 passešera ja 7 mandskapast. Dat isoras saka diedostge cakketi moare ja morraš Amerikast, nuft atte dilalašvuotta i buorranam Amerika ja Tuiskalanda gaskast Mutto dat famolaš Amerika orru læme gierddavaš.

Mi soattani ain guoska, de læ vuot tuiskalaš njunnečest. Dat læ saddim soames engles soattedampa bodnai ja girdašam London bagjel daid varalaš aimo skipaidesguim ja dakkam vahagid sikke olbmuidi ja vistidi buollema bokte.

Tuiskalaš ja østerrikalaš læba valddam 117,50 ruoššaid fanggan ja 2000 franskalažaid.

Ruošša

læ maidai vuoittegoattam dam maheba aige. Tuiskalaš læ makka ferttim gaidat ja massam ollo jabmam ja havvadattomid ja fanggan valddum 200 offešera ja 800 soaldata, kanonak j. n. v.

Maŋŋel læ ruošša vuoitam 40 ja offišera ja 2500 soaldata. Nubbe sajest vel læ valddam 1000 fangaid.

Ruošakæisar læ makka ješ valddam soattevæga komando ja dat læ bajasboktam stuora ilo Englandast.

Englas

čaccevuolaš dampak vuttujek Nuorttanerast olles doakke.

Jugišvuotta fertte

eritožžujuvvut.

Giettalagai læba vinevuostaisærvve ja alkohollakaadde bagjel 60 jage barggam vinebaha vuostai.

Dat barggo læ guoddam su šaddos. Dam aige sisa læ šaddam sagga æmbo čielgos ja mæralaš olbmuk, ja jugišvuotta læ uccanam — erinoamačet hæjos aigid, go sestujubme darbašuvvui. Mutto burid aigid boatta gepismielalašvuotta ouddan ja olbmuk alggek fast mæralašmættom ællema. Daggar olbmuid birra darbašuvvu bigjjuvuvut aidade. Dat čajeta, atte aivestassi dat garrasemus mærradusak læ avken jorram olmui mæralašvutti.

1875 rajest vuollani alkoholadnu 4,57 rajest 2,24 liter ragjai juokke oaive ala. 1887—1900 ragjai bagjani fast dat, jos vela i ovtadassa, gidda 3,09 liter maŋemuš namatuvvum jagest. De gæčai fast dat jakkasazat gidda 1906, go dat læi vuollen gidda 2,13 liter. Mutto maŋŋel læ dat allelasi bagjanam.

Statsstikka čajeta:

Jagest 1906	2,13 liter	juokke	oaivvai
— 1907	2,19	—	» —
— 1908	2,23	—	» —
— 1909	2,34	—	» —
— 1910	2,51	—	» —
— 1911	2,57	—	» —
— 1912	2,76	—	» —

Aivestassi dat garrasemus gaskaomek sattek hettek bagjanæmest dain vahaglaš bagjanæme, man gæčeld nuft ædnagak dogjek niske.

Mutto mi æigaduššat dam garra gaskaoame min stemmasæddalest.

Jos mi adnep dam riehta čakčag stemmin aige, atte dat buok dilalašvuodaŋid vuolde adda jugutes olbmuid programmi ovta stemma, ja i goassege doarjo ovtagen kandidata gutte i mieda avholdsprogrammi, de dalle juk-suvuvu dat: atte eritožžot jugišvuoda.

»Goodtemplarbladet.«

Sadde 3 kruvna

de don oazok ovta Samegiel bibal saddejuvvum portofria poastast.

Nuorttanaste Expedition, Korsfjord.

Bæskanakek vuovddet!

Fina, čappis, muddages sukkis čigŋabæskanakek — 6 gappalaga daihe bæska doarvve — læ must vuovddet halbes haddai, 7 kruvna nakke.

Dak nakek læ njuvvujuvvum dam gæse — aido vuokkasemus aige.

Redaktør Ole Andersen,
Korsfjorden.

O d d a girjek!

»BIBALA OAPPO OAMEDOVDO BIRRA.« Hadde 25 evre frimærkak ja girje boatta fria poastast. Dam girjest læ 60 sido.

Darogiel girje »VORE BRØDRE LAPPERNE«, 96 sido ja manga govva, mast maidai min miššon bargid govak, maid særvest maidai Lunja rokke ja »Nuorttanaste« redaktøra govva. Dat darogiel girje muittala Same miššon bargo birra Sameædnæmest algo rajest dam ragjai. Dam girjest gavdnu maidai Sami apostal Thomas von Westen govva. Hadde 30 evre frimærkak, fria poastas sad-dijuvvum. — Daggar dinggum-brævak æi mana portofria poastast. Dinggu dallanaga ja čale:

Nuorttanaste ekspedition,
Korsfjorden, Altenfjord.

Guovddagæino skuvlaruta.

Čakčaskuvla algga vuostarga 20. september 1915.

Bagjesamiskuvla daihe dalvveskuvla algga vuostarga 3ad januar 1916

Vanhemak berriek ječa diettet ja muitost adnet manai aige. Dat i læk mikkege vuttivaldetatte ašid atte si æi dieđe lægo manak skuvlagædnegagak. Juokke manna læ skuvlagædnegas go læ dævddam 8 jage. Ja dat læ vanhemid gædnegasvuotta diettet goas manna læ skuvlagædnegas.

*

Skuvlaolbma Aarseth forslaga mieldelæ skuvlastivra valddam čuovvovaš ovtarađalaš mærradusa:

Boatte aigest aiggo skuvlastivra sakkotet 1 kruvnaŋid juokke bæivvai juokke manast mi skuvla maheba. Dat maksa hælbbadumid gidda 10 bæivvai.

Guovddagæino skuvlastivrast, 25/5—15.

Jacobsen,
formand.

Prenttejuvvum «Nuorttanaste» prenttimrakanusast Korsfjord'ast